

UNIVERSAL
DECLARATION
OF HUMAN
RIGHTS

Dignity and justice for all of us

De mensenrechten worden 60: op naar het pensioen of klaar voor een nieuwe loopbaan?

Lessen voor de XXIste eeuw, K.U.Leuven
1 december 2008

Stephan Parmentier

***Leuvens Instituut voor
Criminologie, Rechtsfaculteit,
K.U.Leuven***

Inhoud

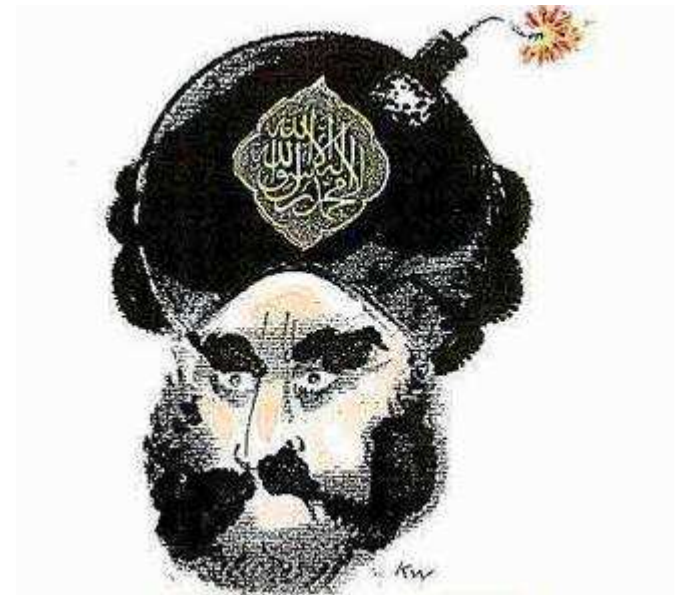
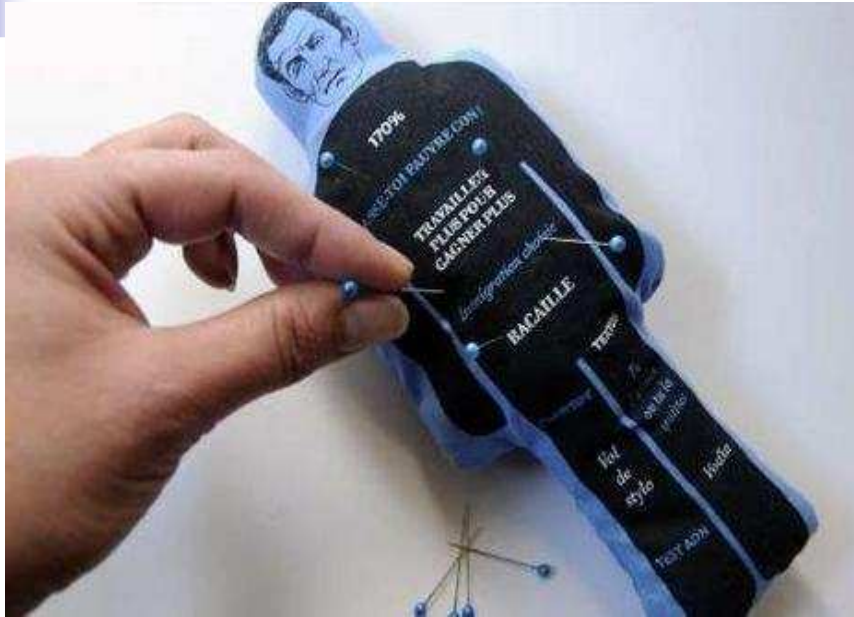
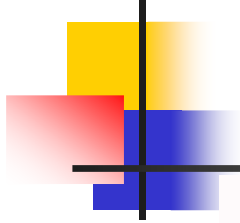
- **Bij wijze van inleiding**
  1. **De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 1948**
  2. **60 jaar rechten van de mens met vallen en opstaan**
  3. **Mensenrechten voor de XXIste eeuw: een reeks van uitdagingen**
- **Uitleiding**

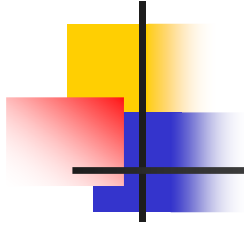

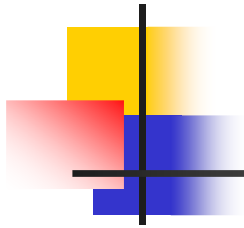
Bij wijze van inleiding

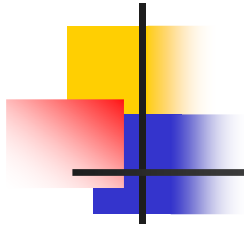
- **Mensenrechten vormen het “paradigma van onze tijd” (L. Henkin)**
- **Enkele (recente) voorbeelden**

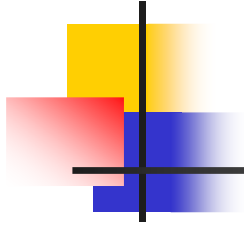

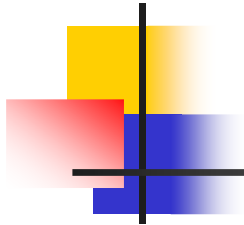

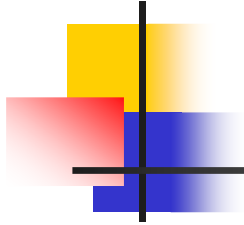

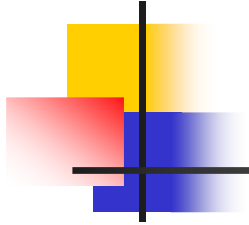
LES BLINDÉS DE LA MONUC

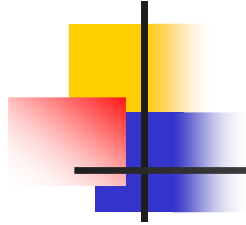

1. De UVRM van 1948

1.1. Sporen van fundamentele rechten en vrijheden

- Magna Carta in Engeland (1215)
- Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger in Frankrijk (1789)
- Belgische Grondwet (1831)
- afschaffing van de slavernij in de VS (1865)

1.2 De weg naar San Francisco

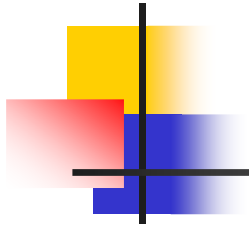
- humanitair recht rond de eerste wereldoorlog
- rechten van minderheden in het interbellum
- campagne van H.G. Wells (1937)
- tweede wereldoorlog en Holocaust
- "Four Freedoms Address" van F.D. Roosevelt (1941)
- Handvest van de Verenigde Naties (1946)

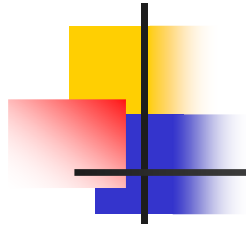

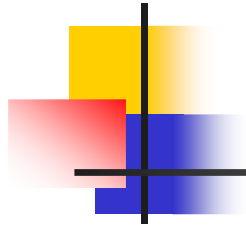
1.3 Een nieuwe “Magna Carta” voor de mensheid

- een catalogoog van 30 artikelen en 65 rechten
- opgesteld door de VN Commissie voor de Rechten van de Mens (E. Roosevelt – R. Cassin – J. Humphrey)
- aanvaard door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (10.12.1948)
- in een naoorlogse context

- inhoud van de UVRM:
  - * integriteitsrechten
  - * vrijheid van meningsuiting en informatie
  - * vrijheid van vereniging en participatierechten
  - * rechten van gevangenen
  - * rechten van vluchtelingen en migranten
  - * rechten van speciale categorieën
  - * sociaal-economische en culturele rechten

- ontbrekende rechten (niet limitatief):
  - * doodstraf
  - * vrijheid van drukpers
  - * stakingsrecht
  - * vrijheid van vrouwen tegen geweld
  - * bescherming tegen kinderarbeid
  - * zelfbeschikkingsrecht van volkeren
  - * recht op ontwikkeling

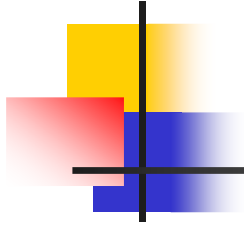

2. 60 jaar rechten van de mens met vallen en opstaan

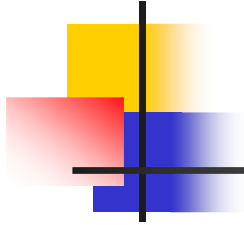

2.1. Mechanismen inzake mensenrechten

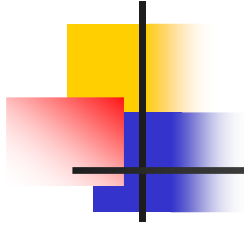
- de uitbouw van universele en regionale systemen:
  - * Verenigde Naties
  - * Raad van Europa – Organisatie van Amerikaanse Staten – Afrikaanse Unie – Europese Unie - ASEAN

- een veelheid aan instellingen:
  - * Commissie / Raad voor de Rechten van de Mens
  - * Hoog Commissaris voor de Mensenrechten
  - * Europees Hof voor de Rechten van de Mens
  - * Europese Commissie
  - * Internationaal Strafhof

-
- een web van procedures en instrumenten:
    - * rapportageprocedures
    - * klachtprocedures
    - * onderzoeksprocedures
    - * interpretatieve procedures

2.2. Functies van mensenrechten volgens Claude en Weston:

- een uitdaging aan de statelijke soevereiniteit
- een agenda voor geprefereerd beleid in de wereld
- een standaard voor de evaluatie van nationaal gedrag
- een wereldwijde populaire beweging met invloed op internationale relaties

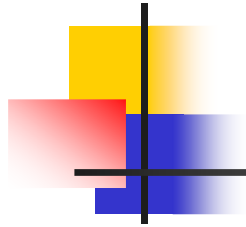

3. Mensenrechten voor de XXIste eeuw

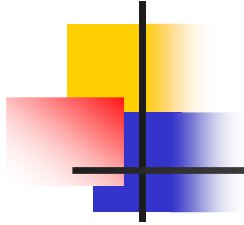

3.1. Actuele debatten inzake mensenrechten

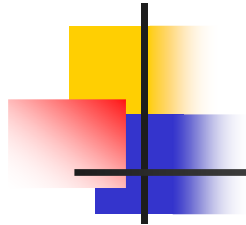
- spanningen bij de afdwinging van mensenrechten:
  - * "law in the books" en "law in action"
  - * statelijke soevereiniteit
  - * "dubbele standaarden"
- de aansprakelijkheid voor schendingen:
  - * staten
  - * niet-statelijke actoren

- (on)evenwicht tussen generaties van mensenrechten:
  - * BUPO – ESC
  - * individueel - collectief
- wat met culturele diversiteit:
  - * relativiteit
  - * universaliteit (empirisch – inclusief)

- rechten én verantwoordelijkheden
- de primordiale grondslag:
  - * een erfenis van de moderniteit en de democratie
  - * conflicterende paradigma's (godsdienst, socialisme)

3.2. Naar een totaalconcept

- interdependentie van rechten
- rechten én diversiteit
- rechten én verantwoordelijkheden
- “top-down” én “bottom-up”

Uitleiding

- **Mensenrechten op 60:
een indrukwekkende loopbaan**
- **Belangrijke uitdagingen voor de XXIste
eeuw:
verdieping zonder pensionering**